

Ammatillisen koulutuksen mielikuvatutkimus 2018

Perusopetuksen oppilaanohjaajat

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Tutkimuksen tavoite ja toteutus

- Tutkimus toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja Skills Finland ry:n toimeksiannosta puhelinhaastatteluilla IROResearchin haastattelukeskuksesta 10. - 16.10.2018 välisenä aikana.
- Tavoitteena oli selvittää perusopetuksen oppilaanohjaajien mielipiteitä ammatillisesta koulutuksesta Suomessa.
- Kohderyhmä oli perusopetuksen oppilaanohjaajat valtakunnallisesti.
- Tutkimuksen otoskoko oli 100 vastaajaa.
- Otoksen muodostamista varten Suomen opinto-ohjaajat – SOPO ry toimitti IROlle jäsenrekisterinsä.
- Avoimet kommentit on listattu erillisessä tiedostossa.
- Tutkimuksen kenttätö on validoitu. Tutkimukseen valikoituneille henkilöille soitetaan haastattelun jälkeen uudestaan ja tarkistetaan haastattelun toteutuminen sekä taustatietojen ja annettujen vastausten oikeellisuus. Haastatteluotoksesta 5 % validoidaan takaisinsoitin.

Aineiston rakenne

Kaikki vastaajat, N= 100

	%
Työskenteleekö perusopetuksen oppilaanohjaajana	
Kyllä	100
Sukupuoli	
Nainen	74
Mies	26
Työskennellyt perusopetuksen oppilaanohjaajana	
Alle 3 vuotta	6
3 - 5 vuotta	15
6 - 10 vuotta	26
11 - 20 vuotta	34
Yli 20 vuotta	19
Asuinpaikkakunnan tyyppi	
Helsinki, Espoo, Kauniainen tai Vantaa	13
Muu kaupunki Uudellamaalla	4
Turku	7
Tampere	6
Muu kaupunki	49
Kunta, maaseutu	21

	%
Missä maakunnassa asuu	
Etelä-Karjala	-
Etelä-Pohjanmaa	8
Etelä-Savo	-
Kainuu	2
Kanta-Häme	3
Keski-Pohjanmaa	2
Keski-Suomi	5
Kymenlaakso	3
Lappi	1
Pirkanmaa	12
Pohjanmaa	3
Pohjois-Karjala	4
Pohjois-Pohjanmaa	8
Pohjois-Savo	7
Päijät-Häme	5
Satakunta	5
Uusimaa	19
Varsinais-Suomi	13

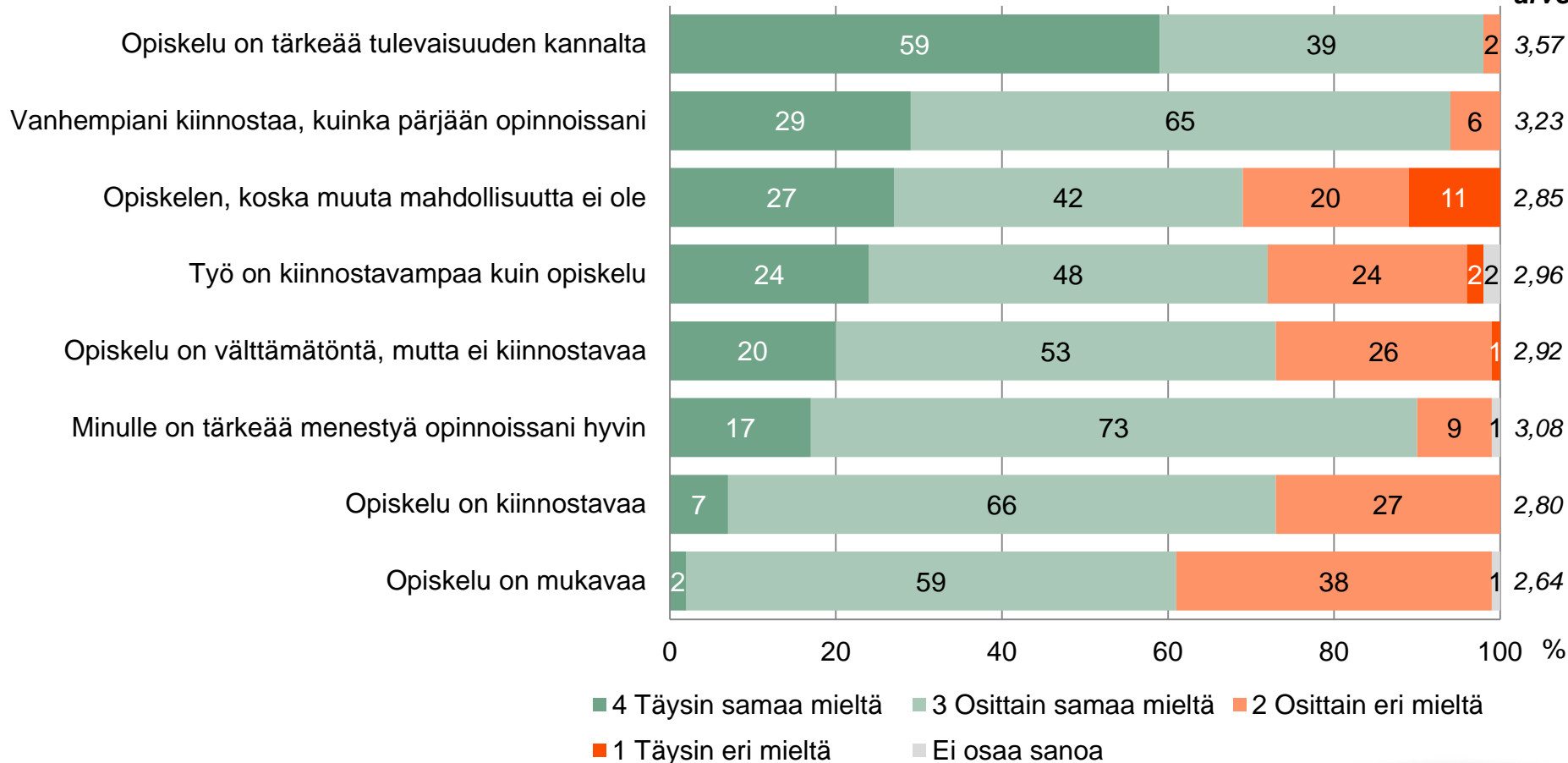
Opiskeluväittämät

OPOjen arviot ohjaamiensa 9.-luokkalaisten mielipiteistä

Kaikki vastaajat, N=100

Luen sinulle nyt erilaisia opiskeluun liittyviä väittämiä. Arvioi jokaisen väittämän jälkeen, kuinka samaa tai eri mieltä viimeisen vuoden aikana ohjaamasi yhdeksäsluokkalaiset keskimäärin ovat näistä asioista.

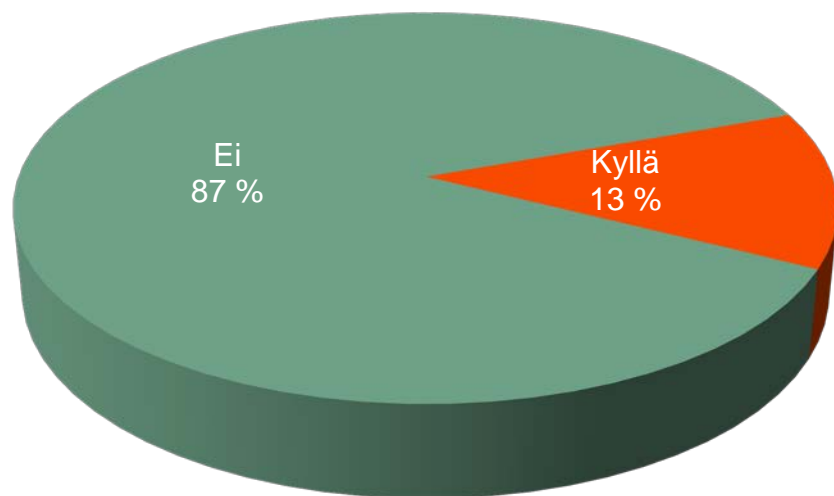
**Keski-
arvo**

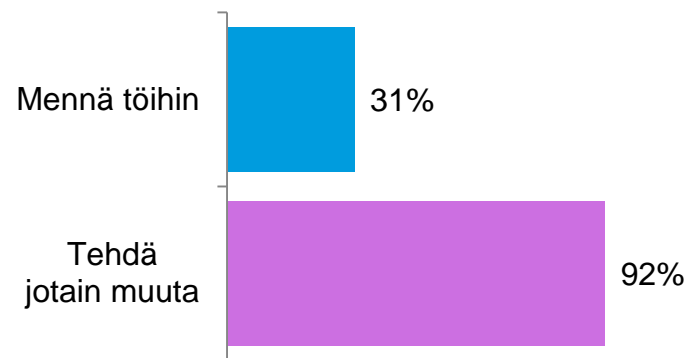
Onko viimeisen vuoden aikana ollut 9.-luokkalaaisia, jotka EIVÄT aio jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen?

Kaikki vastaajat, N=100

Onko viimeisen vuoden aikana ohjaamiesi yhdeksäsluokkalaisten joukossa ollut sellaisia, jotka EIVÄT aio jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen?

Mitä he aikovat tehdä peruskoulun jälkeen (N=13)

Mikä niitä nuoria kiinnostaa, jotka EIVÄT aio jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen?

Avoimet kommentit

Miksi opiskelu peruskoulun jälkeen

ei kiinnosta heitä?

- Ei olla saatu yhteyttä entisiin opiskelijoihin.
- Ei opiskelukelpoinen, ei kykene opiskelemaan.
- Elämä pirstaleinen, ei tiedä mitä haluaa.
- Heillä on vanhemmilla yritys, jossa on mahdollista suorittaa oppisopimus.
- Jehovantodistaja.
- Kun se on niin rankkaa.
- Meillä kaikki menee ja pääsee opiskelemaan paitsi ne, jotka menevät oppisopimuksella.
- Monta syytä, mutta hänen viimeinen vuosi meni heikosti, koulumotivaatiota ei ollut, ei edes saanut päättötodistusta. Hän oli vuotta vanhempi muita eikä perheen tukea saanut.
- On monia syitä. Esim. perhetilanne voi vaikuttaa, ettei opiskelusta tule mitään.
- Osa pelkää, että opiskelu on samanlaista kuin peruskoulussa. Halutaan päästä heti tekemään, ei teoriaa.
- Perheessä ei ole työssäolon kulttuuria.
- Vaikea löytää oppilaalle jatkopaikkaa.
- En osaa sanoa (1 kpl)

Millainen työ heitä kiinnostaa?

- Kaupan ala, kuljetuspuoli
- Olisiko ollut rakennus tai logistiikka
- Sellainen työ, missä saisi paljon raha. Aloina kaupallinen ala, jonkin verran rakennusala kiinnostaa myös.

Aikovat tehdä jotain muuta, mitä?

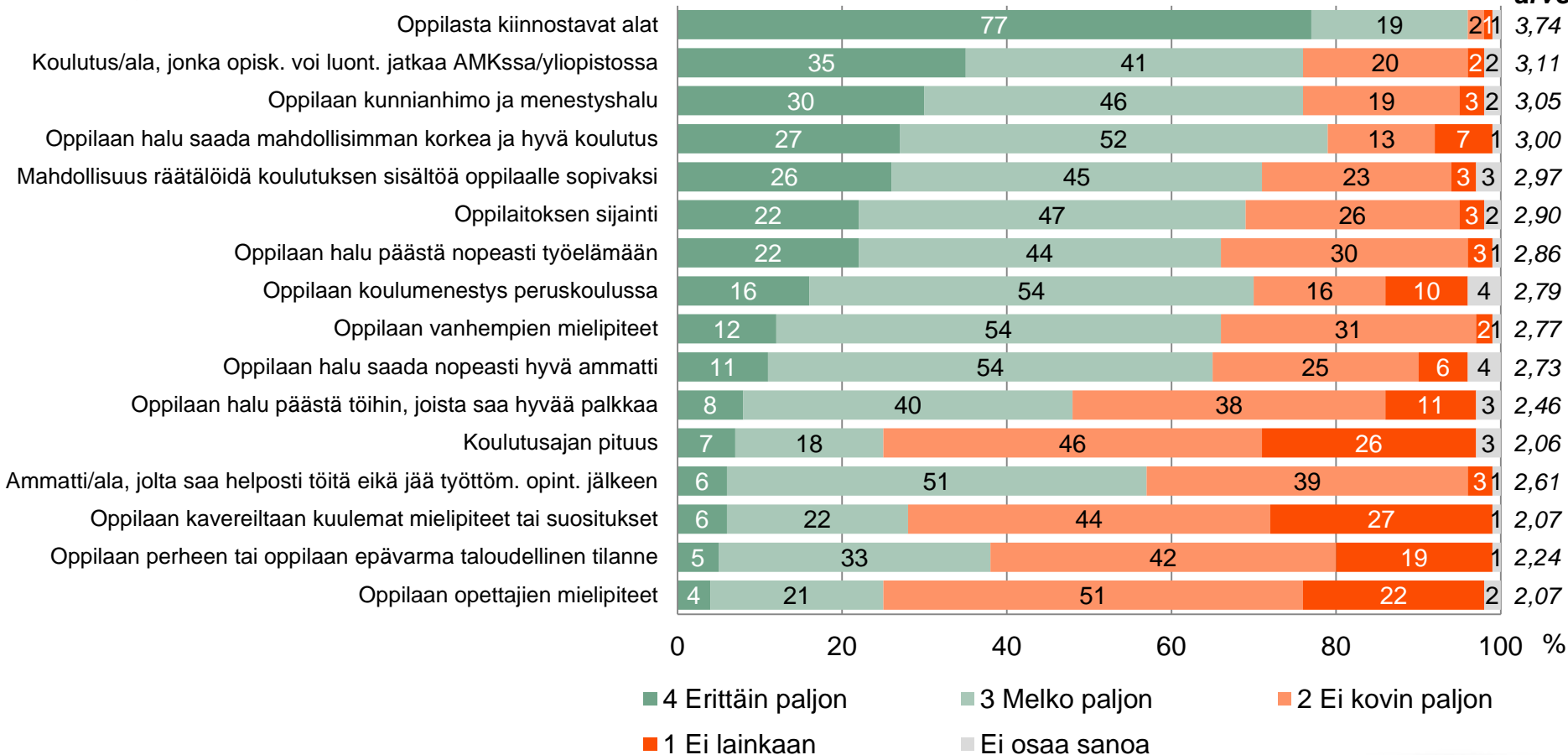
- Ei saatu yhteyttä
- Eivät aio tehdä mitään (2 kpl)
- Kyvyt eivät mahdollista asioita (2 kpl)
- Oppisopimus (2 kpl)
- Tienraivaaja
- Urheilla
- Useammat katoavat eikä tiedetä, mitä he tekevät.
- Välivuosi (2 kpl)

Eri tekijöiden vaikutus 9.-luokkalaisten ohjaavien OPOjen työhön

Kaikki vastaajat, N=100

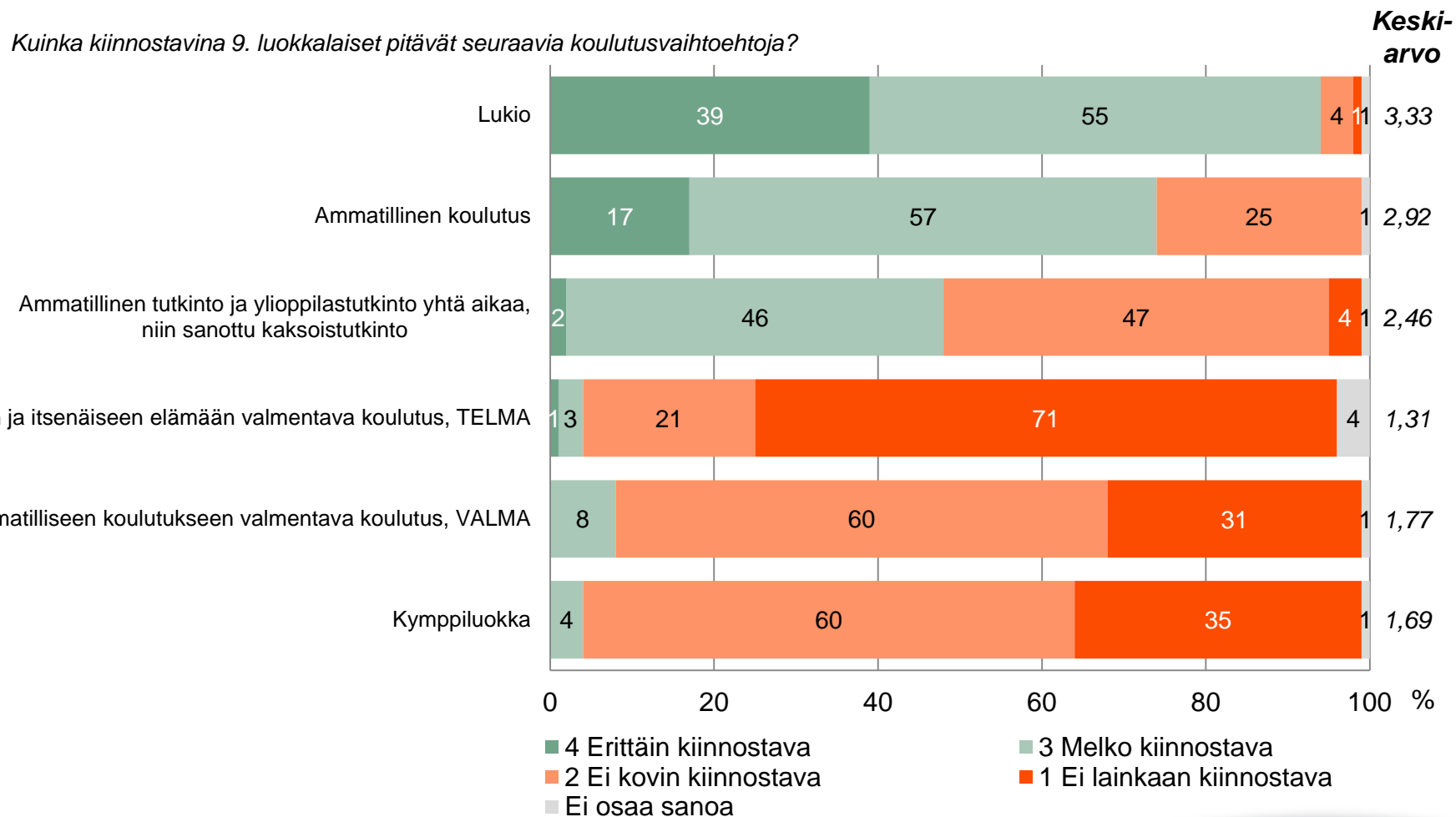
Kuinka paljon seuraavaksi luettelemani tekijät vaikuttavat siihen, millä tavalla omassa työssäsi ohjaat yhdeksäsluokkalaisten peruskoulun jälkeisiin opintoihin?

Keski-
arvo

OPOjen arviot 9.-luokkalaisten kiinnostuksesta eri koulutusvaihtoehtoihin

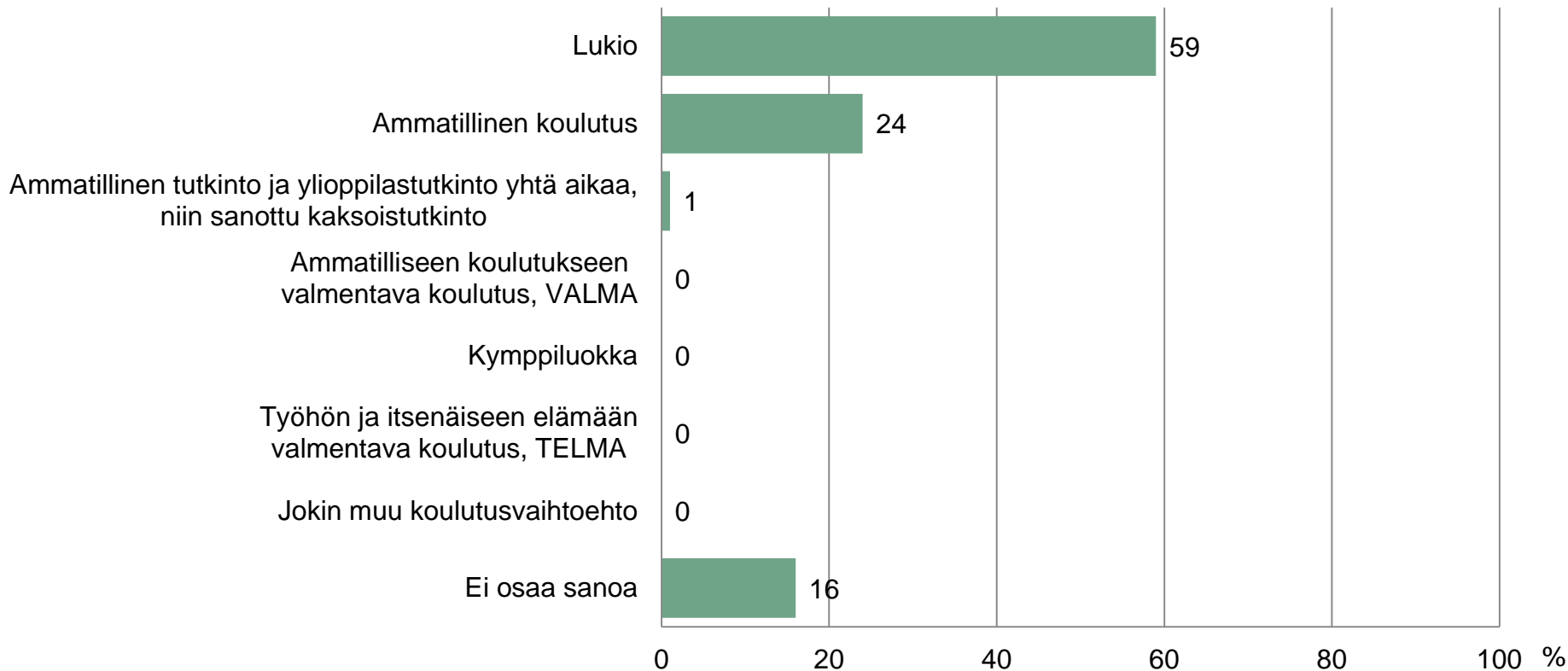
Kaikki vastaajat, N=100

Tällä hetkellä 9.-luokkalaisten eniten kiinnostava peruskoulun jälkeinen koulutusvaihtoehto

Kaikki vastaajat, N=100

Mikä peruskoulun jälkeinen koulutusvaihtoehto oman kokemuksesi mukaan kiinnostaa tällä hetkellä yhdeksäsluokkalaisten eniten?

Miksi juuri tämä koulutusvaihtoehto kiinnostaa 9.-luokkalaista tällä hetkellä eniten?

Tiivistelmä avoimista kommentteista

Ammatillinen koulutus

- Enemmän tekijöille kuin lukijoille
- Erilaista/mielekkäämpää/helpompaa opiskelua kuin peruskoulussa (joka olisi lukion jatkumo)
- Lukeminen/lukio/(koulumainen)opiskelu ei kiinnosta.
- Nopeampi tie työelämään/ammattiin/ansiotyöhön

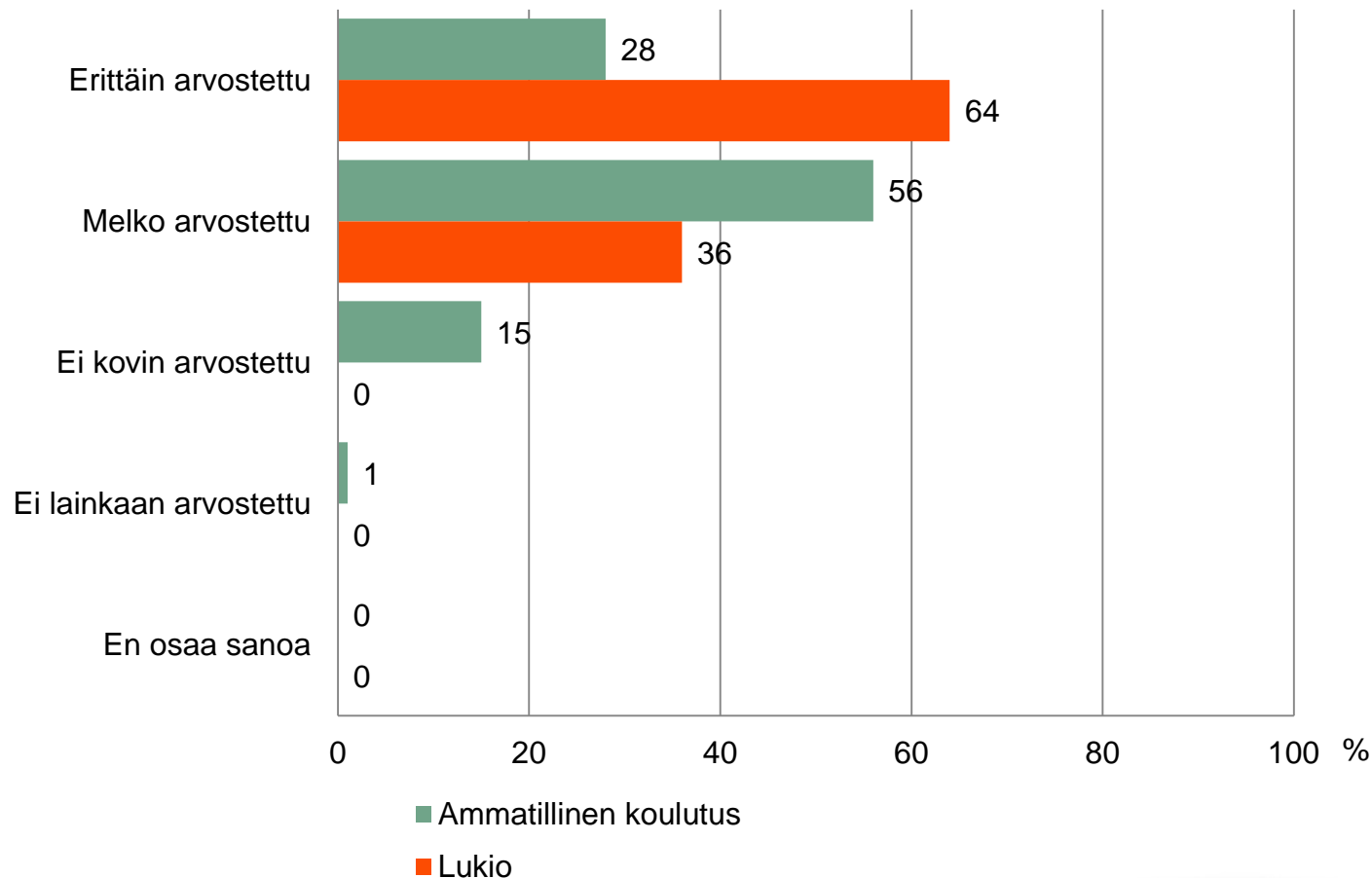
Lukio

- Ei tarvitse vielä päättää omaa alaa/mitä haluaa tehdä työkseen.
- Ei tiedetä, mikä olisi itselle sopiva ala, lisää miettimisaikaa.
- Hyvät jatko-opiskelumahdollisuudet, tie parempiin/paremmin palkattuihin töihin
- Tuttu ja turvallinen vaihtoehto, joka on arvostetumpi kuin ammatillinen koulutus.
- Vanhempien esimerkki/toiveet, sosioekonominen tausta
- Parempi sijainti suhteessa peruskouluun/asuinpaikkaan.

Ammatillisen koulutuksen ja lukion arvostus koulutusvaihtoehtona

Kaikki vastaajat, N=100

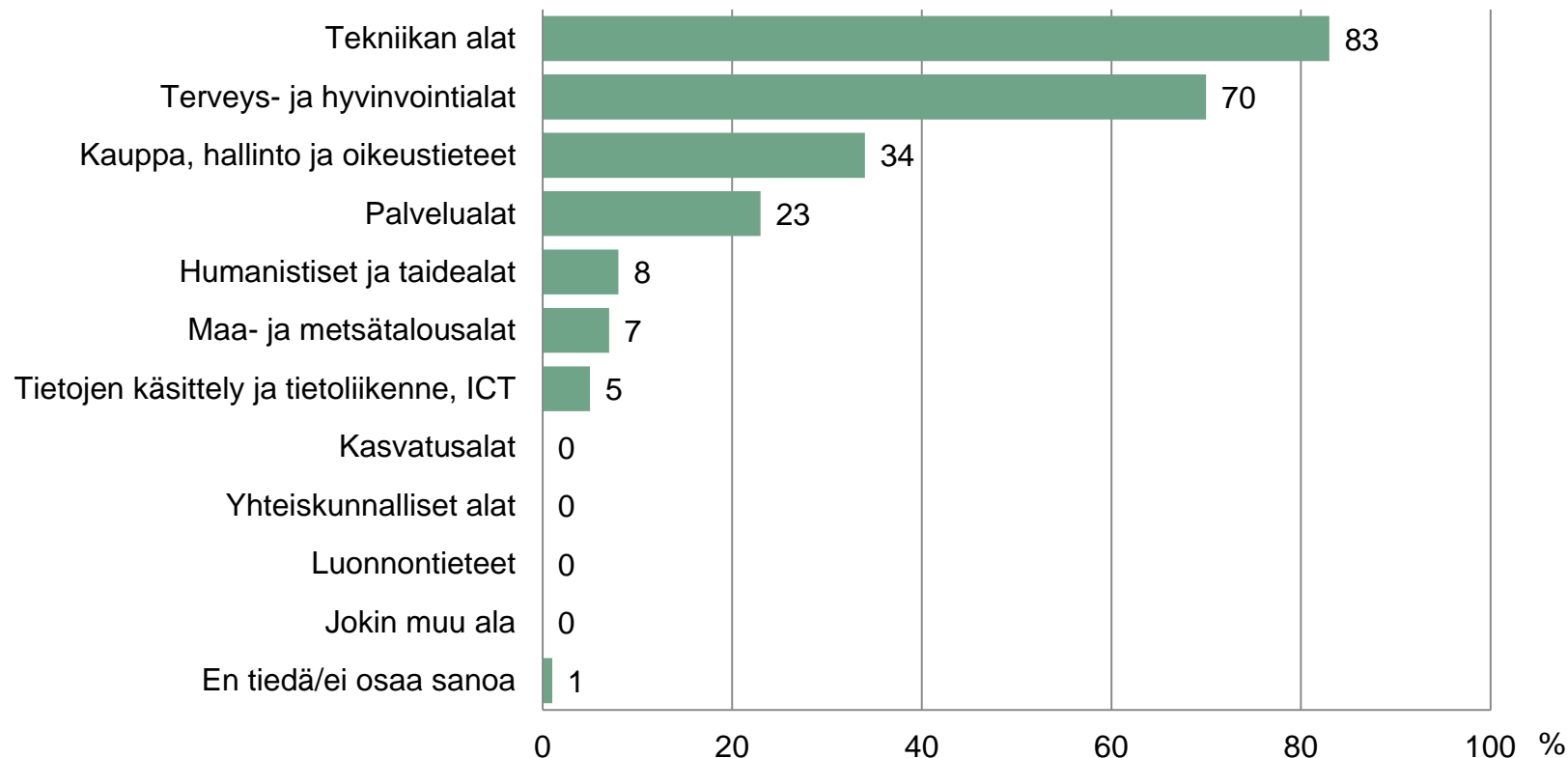
Kuinka arvostettu koulutusvaihtoehto ammatillinen koulutus / lukio mielestäsi on?

Ammatilliseen koulutukseen aikovia 9.-luokkalaisia eniten kiinnostavat alat

Kaikki vastaajat, N=100

Mitkä alat kiinnostavat ammatilliseen koulutukseen aikovia 9.-luokkalaisia eniten?

Ammatilliseen koulutukseen aikovia 9.-luokkalaisten eniten kiinnostavat ammatit/ tutkinnot

- Lähihoitaja
- Sähköasentaja
- Autoasentaja
- Autonkuljettaja
- Talonrakentaja
- Merkonomi
- Kosmetologi

Mielikuva/ käsitys ammatillisesta koulutuksesta Suomessa

Tiivistelmä avoimista kommentteista

- Myönteinen käsitys
- Arvostettua koulutusta
- Hyvä ja tärkeä koulutusmuoto
- Perustiedot ja -taidot työelämään ja eri ammatteihin
- Hyvä vaihtoehto monille opiskelijoille
- Monipuolinen
- Joustava
- Käytännönläheinen
- Oppilaslähtöinen

Mielikuva/ käsitys ammatillisesta koulutuksesta Suomessa

Tiivistelmä avoimista kommentteista

- Sekava käsitys
- Huolestunut ammatillisen koulutuksen tilasta
- Uudistuksessa puutteita ja korjattavaa
- Negatiivista julkisuutta, maine/arvostus heikentynyt
- Vastuu koulutuksesta enemmän työpaikoille
- Valmistuneiden osaaminen/taidot laskusuunnassa
- Resursseja leikattu (liikaa)
- Osa opiskelijoista ei pysty itseohjautuvaan/omatoimiseen opiskeluun (etänä/verkossa).
- Osa opiskelijoista ”tuuliajolla”, liikaa loppoaikaa, vajaita/tyhjiä päiviä.
- Lähiopetusta liian vähän.
- Opettajavetoista/koulumaista opiskelua pitäisi olla enemmän.
- Ohjausta/tukea tarvittaisiin lisää.

Kehitettävää/ parannettavaa ammatillisessa koulutuksessa

Tiivistelmä avoimista kommenteista

- Lähiopetusta lisää (yhtä paljon kuin ennen uudistusta)
- Lähiopetusta lisää työpaikoilla
- Koulumaista ja opettajan ohjaamaa opiskelua ryhmissä/luokissa (itseohjautuvia etäpäiviä vähemmän)
- Säännöllistä ja täysipäiväistä opiskelua (opintojen ajallisen keston tiivistäminen)
- Opintojen ohjausta ja tukea lisää (lisää yksilöllistä tukea sitä tarvitseville)
- Opetuksen/oppimisen laadun parantaminen ("pitäisi osata ammatin perustyötehtävät ennen kuin lähdetään koulusta työelämään")
- Lisää määrärahoja/rahoitusta/resursseja (opettajia)

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus Suomessa

Tiivistelmä avoimista kommenteista

- Tärkeä ja tarpeellinen koulutusvaihtoehto
- Hyvä vaihtoehto osalle nuorista
- Ammattilaisia, ammattiosaajia, työntekijöitä tarvitaan aina, mutta alat/ammattit tulevat muuttumaan

Tulevaisuus on hyvä, JOS...

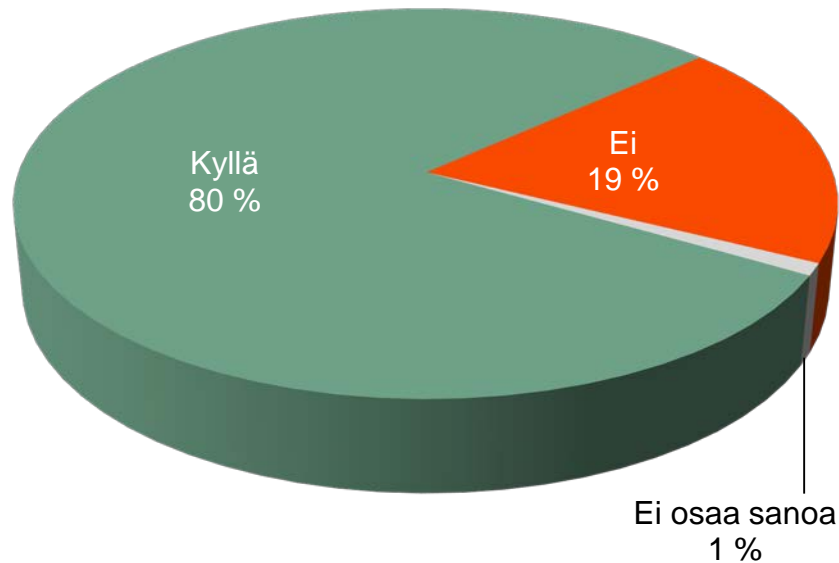
- arvostukseen, maineeseen ja vetovoimaan saadaan parannusta.
- resursseja ei leikata lisää / resursseja saadaan lisää.
- ei mennä liikaa itseohjautuvaan yksilöopiskeluun.
- lähiopetusta lisätään ja valmistuvien laatu/osaaminen vastaa työelämän odotuksia.
- pystyy nopeammin ja joustavammin vastaamaan työelämän muuttuviin tarpeisiin.

Tulevaisuus on epävarma, kyseenalainen, huolestuttava tai jopa heikko/huono edellä mainituista syistä, joiden korjaantumiseen ei uskota tai uudistuksen vaikutuksia ei osata arvioida tai uskotaan uudistuksen johtavan huonompaan tulevaisuuteen.

Onko OPOilla riittävästi tietoa ammatillisesta koulutuksesta ja sen eri vaihtoehdoista?

Kaikki vastaajat, N=100

Kun ajattelet omaa työtäsi 9.-luokkalaisten opintojen ohjaajana, onko sinulla riittävästi tietoa ammatillisesta koulutuksesta ja sen eri vaihtoehdoista?

Mitä/millaista tietoa kaivataan lisää?

- Käytännönläheistä ja konkreettista tietoa
- Mitä eri ammateissa tehdään työpaikoilla?
- Mitä eri ammattien opinnot sisältävät, mitä opiskelijoilta vaaditaan, millaisille ihmisille eri ammatit sopivat?
- Millaista opiskelu/ohjaaminen on työpaikalla (halu päästä henkilökohtaisesti paikan päälle katsomaan)?

Taulukot ja avointen kommenttien listaus

- Taulukoissa on väritetty **sinisellä** ne rivit, jotka kertovat vastaajien lukumäärän.
- Kun jokin prosenttiluku on taulukossa kirkkaan vihreällä tai pinkillä alustalla, tarkoittaa se sitä, että kyseinen tulos eroaa merkitsevästi vastaavasta kokonaistuloksesta 99 %:n luottamustasolla, eli se voisi olla sattumasta johtuva vain yhdessä tapauksessa sadasta. Vihreällä merkityt erot merkitsevästi ylöspäin ja pinkillä merkityt alaspäin.
- Kun luku on taulukossa vaalealla vihreällä tai pinkillä alustalla, on ero merkitsevää 95 %:n tasolla.

